



LA PLACE
D'UNE AUTRE

Frankrijk 2021, 112 min. Frans gesproken, Nederlands ondertiteld

Genre: Drama

Regie: Aurélia Georges

Script: Maud Ameline, Aurélia Georges

Producer: Emmanuel Barraux

Met: Lyna Khoudri, Maud Wyler, Sabine Azéma, Laurent Poitrenaux

OFFICIAL COMPETITION
LOCARNO INTERNATIONAL FILMFESTIVAL 2021



Filmdistributie Benelux:

Arti Film – Hilversum – NL – www.artifilm.nl – Tel.: +31623885005



Synopsis

Nélie is net ontslagen bij haar betrekking als dienstmeisje. Ze probeert haar armoedig bestaan te ontlopen door als verpleegster te werken in de frontlinies van de net begonnen Eerste Wereldoorlog. Op een dag wordt het veldhospitaal onder vuur genomen en sterft voor haar ogen Rose, een jonge Zwitserse vrouw van goede afkomst die ze onder haar zorgen had. Nélie neemt de identiteit van Rose aan en vlucht naar een welgestelde kennis van de ouders van Rose. Daar aangekomen wordt ze warm onthaald op het landgoed van Madame de Lengwil en ze wordt haar gezelschapsdame en voorlezer. Nélie's leugen werkt boven haar verwachting..

Oneliner

Een jong meisje neemt de identiteit aan van een pas gestorven jonge vrouw van goede afkomst en weet door deze leugen haar armoedig bestaan te ontvluchten.

Achtergrond

"La Place d'une Autre" is geïnspireerd op *The New Magdalen* van Wilkie Collins uit 1873, waarbij het verhaal is verplaatst van het Victoriaanse Engeland naar het Frankrijk aan het begin van de Eerste Wereldoorlog. Regisseuse Georges geeft haar heldin meer keuzevrijheid, kracht en vastberadenheid mee, wat Collins tussen de regels moest zetten, omdat bijna niemand in de tijd van die schrijver een verhaal met een sterke vrouwelijke persoonlijkheid interessant zou vinden. De Franse regisseuse weet een charismatisch vrouwenportret te maken, niet alleen is Nélie een sterk personage maar alle vrouwen nemen belangrijke beslissingen en staan in het middelpunt van het sociale leven, maar ze bevinden zich ook aan verschillende kanten van het conflict waar te weinig bevoorrechte plaatsen zijn. Georges laat onwillekeurig de donkere kant van de zoektocht naar emancipatie zien: het bereiken van een hoger klassenniveau gaat vaak ten koste van een ander.

De hoofdrollen worden gespeeld door drie Franse topactrices met Sabine Azéma (*Cézanne et moi*, *La vie et rien d'autre*, *La dentellière*) als de rijke weduwe, Maud Wyler (*La vie d'Adèle*) en opkomende ster Lyna Khoudri (*The French Despatch*, *Papicha*) als Nélie.



IN GESPREK MET DE MAAKSTER AURÉLIA GEORGES

“La Place d’une Autre” is een vrije bewerking van *The New Magdalen* door Wilkie Collins. Waarom deze roman?

- Wilkie Collins staat bekend om het schrijven van 'sensationele romans', de voorlopers van detectives en spannende romans. Hij is goed in het vertellen van verhalen en het eerste dat mij opviel toen ik begon te lezen, was het plezier dat hij me gaf. Het boek werkt echt als een literaire soap met veel wendingen en cliffhangers. Ik sloeg de pagina's ademloos om en werd gegrepen door een gevoel van spanning. Met mijn co-scenarist Maud Ameline wilden we deze spanning vasthouden maar ik wilde ook iets romantisch eraan toevoegen wat tijdens het monteren steeds sterker werd.

In de roman is het karakter van Rose een beetje onsympathiek: moraal middelmatig, kleinzielig en zelfs wat gewelddadig. Nélie daarentegen, die het straatleven en de prostitutie kent, is de Victoriaanse verbeelding van de arme wees met een groot hart, wiens moraal haar recht geeft op een andere plek dan die door de samenleving voor haar is bepaald. We wilden deze tegenstelling steviger neerzetten, zodat men zowel kan meevoelen met Rose ondanks haar toenemende agressie als met Nélie ondanks de identiteitsdiefstal.

“La Place d’une Autre” speelt zich af in 1914, maar de sociale dimensie blijft eigentijds.

- Dat heeft ons ook overtuigd om deze roman te gaan bewerken. We hebben zelfs nagedacht over een eigentijdse bewerking, maar als we de geschiedenis naar ons tijdperk van internet en sociale netwerken brengen, zou de kwestie van de

identiteitsdiefstal te technisch zijn geworden, wat niet het onderwerp van mijn film was. Bovenal wilde ik niet dat La Place d'une Autre een spiegel zou zijn van onze huidige samenleving. De film vertelt wel over onze wereld, maar dan via de omweg van een "kostuumdrama".

De film bestaat eigenlijk uit meerdere genres: een historische, een sociaal drama, suspense-achtig, een sentimenteel drama.

- Dat klopt en deze mix werkt verfrissend voor een film die ons onderdompelt in het innerlijk van een personage. Ik wilde die innerlijke kant verrijken en versterken met gebaren of figuren die daarmee te maken hebben. Ik vond het idee aantrekkelijk een film te maken die morele kwesties behandelt als wat is onze toegewezen plek? Is de kwestie van verdienste belangrijk? Wat betekent het om te liegen tegen degenen die van ons houden en van wie we houden? Kun je een ander gebruiken om jezelf te redden? Wat is waardigheid?

Wanneer Rose weer verschijnt wordt het zelfs meer dan suspense.

- Ja, met dat ietwat theatrale gebaar van het wijzen van de vinger naar Nélie, als ware vanuit een geest. Er zit niets bovennatuurlijks in de film, maar ik wilde bepaalde aspecten lenen om die stemming te creëren. Zoals dus de scène van Rose die naar Nélie loopt, naar haar wijzend om haar sociaal te ontmaskeren. Dat gebaar heeft ook iets angstaanjagends. Het is zelfs een verre herinnering aan de film *Body Snatchers*.

Het is een verhaal over overleven. Zeker in het geval van Nélie, die alles aanpakt van dienstmeid, straatloopster tot verpleegster, zonder achterom te kijken.

- Nélie is erg flexibel. Ze probeert vooruit te komen of het nu is door een meid te zijn of een straatloopster. Ze moet door en wil op een gegeven moment een veilige plek waar ze kan blijven. Een plek in de maatschappij alleen voor haar. Als ze deze vindt is het toevallig in een gegoed milieu waar ze niets mee te maken heeft – behalve dat ze kan lezen. Dát is wat haar deze bijna magische toegang verleent. Ik geloof dat dit ook het idee was toen de roman werd geschreven. Toen het onderwijs begon te democratiseren, realiseerden mensen zich dat ze samen konden zijn door middel van boeken en verhalen; ze konden aan al deze denkbeeldige reizen beginnen.

De film straalt inderdaad een groot geloof in verheffing uit door middel van boeken en onderwijs.

- Nélie komt van de straat maar kreeg een goede opvoeding dankzij de vrouw die haar in huis nam, waardoor ze sociaal kon opgaan in een omgeving die niet de hare is, in een tijd waarin de sociale verschillen zeer groot zijn. Anders zou dat onmogelijk zijn. Het is het romantische deel van de film, met dit idee van het boek als instrument van vrijheid en bevrijding. Ik geloof dat boeken ons toegang geven tot een wereld elders. Weten en

liefdevol voorlezen is wat voor Nélie de deuren opent. Zij loopt telkens rond met haar talismanboek. Voor mij zou dat een boek van Victor Hugo kunnen zijn.

De Duitse officier reclameert een zin van Victor Hugo die de leidraad van Nélie's pad zou kunnen zijn: "Revoluties ontstaan niet uit een ongeluk, maar uit noodzaak"

- Ja, het is een echo van Nélie die noodgedwongen haar eigen revolutie doormaakt. Victor Hugo is het toonbeeld van een groot schrijver die zijn verhalen heeft doordrenkt met sociale rechtvaardigheid, met o.a. zijn hoofdpersoon Jean Valjean in Les Misérables. Hij blijft verhalen vertellen over mensen die onder aan de maatschappelijke ladder staan en opklimmen in het sociale milieu.

Nélie is een spirituele jonge vrouw.

- Nélie heeft een levenservaring die Eléonore niet heeft en die zorgt voor een uitwisseling, een soort stimulans. Ze heeft een rijk innerlijk leven met kennis, vandaar ook die scène waarin ze Eléonore leert dat een plant kan worden gegeten. Eléonore is een vrouw uit de 19-eeuwse bourgeoisie die de zaken van haar overleden man goed behartigt, maar wat heeft zij b.v. te zeggen tegen een dienstmeisje? Naast het materiele comfort, biedt Eléonore vooral een grotere intellectuele plek. Dat is ook de reden waarom ik het huis van Eléonore een beetje sober wilde hebben en het protestantse milieu van de roman heb behouden. Daardoor kon ik meer de nadruk leggen op de relatie tot reflectie, tot debat.

Als Rose gerechtigheid en genoegdoening vraagt aan Eléonore zet ze zich af tegen haar.

- Ik hou van de argumenten van Rose op dit punt en ik hou ook van de inconsistentie van Eléonore. Ik vind het zeer interessant maar ook wreed hoe dit sympathieke personage de commissaris het zwijgen oplegt door haar sociale en financiële macht, ondanks de terechte klachten van Rose. Eléonore wint het spel simpelweg omdat ze een grote cheque kan tekenen, waartegen Rose niet op kan. En op haar beurt accepteert Rose, deze dochter van een protestantse Zwitserse kolonel, de belediging van een ondertekende cheque om haar het zwijgen op te leggen: geld dat haar in staat stelt om een onafhankelijke vrouw te worden.

De film is ook actueel door het feministische karakter.

- Ja, het is vooral het verhaal over vrouwen die het lot van hun leven weer in eigen handen nemen en wiens probleem niet de liefde voor een man is. Die kwestie komt niet eens aan de orde en dat is des te interessanter in een tijdperiode waarin het bijna niet gebruikelijk was om het zonder mannen te kunnen stellen. Vrouwenemancipatie wordt mogelijk gemaakt door opvoeding, door kennis en door zelfstandig denken.

De belangrijkste interacties in de film, of relaties trouwens, vinden plaats tussen vrouwen. Wat nog steeds vrij ongebruikelijk is, nietwaar?

- We hadden een liefdeslijn kunnen toevoegen, zoals in de originele roman [The New Magdalen], en ik vond dat eigenlijk best leuk. Maar samen met mijn co-schrijver, Maud Ameline, realiseerden we ons dat liefde, of een liefdesaffaire met een man, niet iets is dat Nélie zich kon veroorloven. Ze moet voor zoveel andere dingen zorgen. Er zijn emoties in de film, maar geen echt liefdesverhaal, en ik vond het leuk dat deze drie vrouwelijke personages hun leven zonder mannen moeten leiden. Ook al was het in die tijd, 100 jaar geleden, natuurlijk veel moeilijker.

Het verhaal trekt het respect voor de wet in een 'oneerlijke' samenleving in twijfel.

- Het laat zien hoe de grillen van het leven ons tot het uiterste drijven en ons ertoe kunnen brengen 'slecht' te handelen. Nélie's besluit om tegen Rose op te treden brengt hun beiden in grote moeilijkheden. Ze staat voor dilemma's. Op een gegeven moment wil ze bekennen wie ze is, maar ze weet ook dat als ze dat doet, ze ofwel terug zal keren op straat of in de gevangenis zal belanden.

De preek van de pastoor is erg mooi.

- Ik werd geïnspireerd door de feitelijke prediking van een toenmalige predikant. Haat jegens de vijand was toen het onderwerp van een groot debat in 1914: welke houding jegens de vijand aan te nemen? Hem haten, vermoorden of focussen op zijn menselijkheid? De woorden van deze pastoor zijn zeer modern, wat de vraag ook doet rijzen wat er van ons deel van de menselijkheid overblijft in absolute chaos. De haat die in 1914 iedereen doorweekte en energie gaf om te gaan vechten, bleek toen absurd. Wat we ons nu herinneren is de afschuwelijke kant van deze oorlog, door het aantal doden maar ook door zijn absolute nutteloosheid. En de absurditeit van de grenzen, die in de geschiedenis en met oorlogen verschuiven, waardoor mensen van kant veranderen terwijl ze diep van binnen hetzelfde blijven! Mijn moeder groeide op in Duitsland, wat deze vraag voor mij des te levendiger maakt.

Het hele idee van identiteitsdiefstal is lastig omdat het gemakkelijk soapachtig kan worden en overdreven kan worden. Het zet het je echter aan het denken over klasse.

- Het personage dat Nélie vertelt dat ze nooit "zoals zij" zou kunnen zijn, heeft het mis. Ze vergist zich in wat adel eigenlijk is - het is iets dat te maken heeft met het hart, niet met afkomst. Ik wilde bewust dat sommige scènes over de top waren. Er zijn verschillende theatrale momenten en gebaren die ik wilde behouden, want aan het eind van de dag is een film ook een spektakel. Ik ben er dol op als het een beetje aangezet wordt, ook al is het een riskant en kun je je kijkers van je vervreemden. Ik wilde voor zulke verrassingen zorgen.

Waarom heb je Lyna Khoudri gekozen om N lie te spelen?

Het was haar rol in *Papicha* waardoor ik haar wilde ontmoeten. Ik wilde het melodramatische deel van de film zichtbaar maken en ik hou van Lyna's vermogen om emoties tot uiting te brengen. Ik hou ook van haar onbewogenheid, niet alles is meteen zichtbaar op haar gezicht, wat haar des te rijker maakt. Haar stem heeft ook een mengeling van jeugd en hardheid die haar weghaalt van elke sentimentaliteit.

En de keuze van Maud Wyler om Rose te spelen?

Maud Wyler stond al vanaf het begin op mijn lijst van actrices voor deze rol. Ze overtuigde me meteen toen we elkaar ontmoetten. Ze zette het personage precies op de plek waar ik het verwachtte. Rose is een jonge vrouw uit de bourgeoisie die totaal is veranderd door de beproevingen die haar zijn overkomen. Ze wordt een agressief personage, een beetje terroriserend, woedend maar ze moet dit ook verbergen. Dit alles is complex om te spelen, maar Maud vond meteen de juiste noot, wetende hoe zij deze onaantrekkelijke kant van het personage kon belichamen zonder echt de hele tijd of voor altijd gehaat te worden. Ik vond het ook heel belangrijk dat je met Rose kon meevoelen.

En Sabine Az ma en Laurent Poitrenaux?

Ik hou van Sabine Az ma, van haar humor, haar sprankelende kant en haar vermogen om mensen aan het lachen te maken. Eleanore is geen komisch personage en bij het lezen van het script zag Sabine Az ma ook onmiddellijk haar harde kant, maar ik wist dat ze de protestantse burgerlijke kant van Eleanore kon temperen met haar scherpe blik, haar menselijkheid en haar onafhankelijke geest.

Wat betreft de pastoor, dat was geen gemakkelijke rol, vooral niet met zijn prediking in die literaire taal, met als risico dat het saai zou zijn om naar te luisteren. Maar ik wist dat Laurent Poitrenaux wel zou weten hoe hij dit op een oprechte manier moest brengen. Laurent is geknipt voor dit personage wat ondersteund wordt door zijn toespraak en zijn politieke en sociale geëngageerdheid.

Het einde van de film is erg romantisch.

Deze scène is volledig bedacht want de roman eindigt op een meer zinspelende manier. Ik wilde de wreedheid van al deze lotsbestemmingen voelen, zonder dat het te somber werd. Ik wilde benadrukken dat alles mogelijk is. In dit verhaal is iedereen van zijn stuk gebracht, zelfs Eléonore op haar leeftijd, die dacht dat ze alles op orde had met haar spelregels en haar gewoonte om alles te bepalen. Dankzij N lie en haar verbeeldingskracht accepteert ze dat ze naar haar hart moet luisteren.

Aurélia Georges is geboren in 1973 en woont en werkt in Parijs. Ze heeft twee speelfilms gemaakt "L'Homme qui marche" ('08) en "La Fille et le fleuve" ('15). La Place d'une autre is haar derde film.

CAST

Lyna Khoudri	- Nélie Laborde
Sabine Azéma	- Eléonore de Lengwil
Maud Wyler	- Rose Juillet
Laurent Poitrenaux	- Julien Valence
Didier Brice	- Massip
Lise Lametrie	- Honorine
Olivier Broche	- le Commissaire
Judith Leder	- Emilienne
Jacques Bachelier	- Major Clarinval
Marie Hattermann	- Marthe

PRODUCTIE

Vrije bewerking van de roman *The New Magdalen* (1873) van Wilkie Collins

Camera	- Jacques Girault
Editing	- Martial Salomon
Décors	- Thomas Grézaud
Kostuums	- Agnès Noden
Geluid	- Dimitri Haulet, Jocelyn Robert, Dominique Gaborieau
Muziek	- Frédéric Vercheval
Productent	- Emmanuel Barraux, 31 Juin Films

Een coproductie Arte France Cinéma. Met medewerking van Canal +, Ciné +, Arte France.
Met ondersteuning van: Cineventure 6, Indéfilms 9, Région Grand Est, Conseil départemental des Vosges, Strasbourg Eurométropole, CNC aide à la musique.

